

Allehelgen

Salmevalg

732: Dybt hælder året

571: Den store hvide flok

551: Der er en vej, som vi alle går alene

729: Nu falmer skoven

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus

Jesus sagde: ”I er jordens salt. Men hvis saltet mister sin kraft, hvad skal det så saltes med? Det duer ikke til andet end at smides ud og trampes ned af mennesker. I er verdens lys. En by, der ligger på et bjerg, kan ikke skjules. Man tænder heller ikke et lys og sætter det under en skæppe, men i en stage, så det lyser for alle i huset. Således skal jeres lys skinne for mennesker, så de ser jeres gode gerninger og priser jeres fader, som er i himlene.”

Prædiken

Der er to forskellige slags dødsfald. Der er alle dem, der fremgår af statistikkerne. Der var 167 trafikdræbte i Danmark i 2015; der 290 døde ved jordskælvet i Italien i august i år; der er ca. 15.000 der dør af kræft hvert år i Danmark; der er over 10.000 flygtninge, der er druknet i Middelhavet de sidste 2 år; der er ca. 260 børnedødsfald i Danmark om året; krigen i Syrien har krævet over en kvart million ofre. Tallene i statistikkerne er vigtige, og vi skal lære en masse af dem; men tallene er også så underligt langt fra vores følelsesliv.

For der er et andet slags dødsfald. Når et menneske, vi elsker, dør. Det menneske har et navn, det menneske boede lige her, vi kan fortælle historier om det menneske, vi har uendeligt mange værdifulde minder om det menneske og *sammen med* det menneske. Når vi fortæller om dem, vi elsker, så ved vi ikke, hvor vi skal begynde, og hvor vi skal slutte, for vi kan ikke indfange hele mennesket med vores ord; og alligevel *skal* vi tale om det menneske, vi elsker, for så husker vi og vi holder kærligheden levende.

Mange af jer, der sidder her i dag, har mistet én, I elsker, inden for det sidste år; andre har mistet for længere tid siden, måske for adskillige år siden. Men fælles for os alle er, at dem vi mistede har efterladt os med en sorg, som vi aldrig kan slippe af med eller kureres for; for sorg er ingen sygdom. Sorg er, som en præst udtrykte det for få år siden, en kærlighed, der er blevet hjemløs. Det er meget præcist sagt; for vi er hjemme dér, hvor vi er sammen med dem, vi elsker.

Sorgen rummer, ligesom kærlighed, et væld af følelser: Savn, nedtrykthed, fortabthed, forladthed, ensomhed, længsel; men også taknemmelighed og glæde, opmuntring, trøst og styrke. Sorg er en tilstand, vi aldrig kommer ud af. Jeg tror heller ikke, at sorgen bliver mindre med tiden. Jeg tror derimod, at livet bliver større med tiden, og at der ved siden af sorgen bliver plads til andre ting. I begyndelsen fylder sorgen det meste af livet, men langsomt ændrer livet sig; livet vokser i takt med, at vi lever videre med hinanden, os, der er blevet forladt; livet vokser, fordi vi lærer, at døden ikke er det eneste, der er at

sige om den, vi har mistet; livet vokser, fordi der stadig er kærlighed.

Allehelgengudstjenesten er en mindegudstjeneste, og i dag har vi en ramme for gudstjenesten, hvor alle kan mindes, og hvor vi kan sige *det højt*, som der ikke altid er plads til i hverdagen. Minderne er vigtige, for vi vil ikke glemme dem, vi elsker; vi vil bevare dem i hjerterne, tænke på dem og savne dem. Minder er vigtige, og det er vigtigt, at vi tør give minderne tid og plads, så vores afdøde ikke bliver til en tom stol, et lukket rum, en usagt tanke, et tavst savn eller værst af alt, et tabu.

Allehelgengudstjenesten er også en håbs- og opstandelsesgudstjeneste. Vi tænder lys for hver eneste afdød, fordi vi tror, at deres livs lys atter er tændt *af* Gud; og vi tror, at deres lys stadig skinner *hos* Gud. Da Jesus så døden i øjnene mens han hang på korset, sagde han til sidst disse ord: Fader, i dine hænder betror jeg min ånd. Det var hans sidste bøn, og så udåndede han.

Bønnen rummer en stor afmagt; for når vi overskrider grænsen til døden, så kan intet menneskes hånd nå os; vi

træder ud i det uviste; ud i en virkelighed, vi ikke kender, og hvor vi bliver som afmægtige børn. Men bønner rummer også et stort, stort håb, for vi kan sammen med Jesus kalde Gud vores far. *Far*, i dine hænder betror jeg min ånd. Ikke Gud, ikke Herre, ikke kærlighedskraft; nej, FAR! Vores *himmelske* far, der lod sin kærlighed blive til et menneske, Jesus Kristus, for at vi kunne forstå Guds vilje med livet. Og vor faders hænder oprejste Jesus Kristus fra de døde. I hans hænder lægger vi alle de døbte, så vi kan gå med vor fader, med Gud i hånden, gennem et liv med opture og nedture, med medgang og modgang, med sorg og glæde. Og når livet er slut beder vi sammen med Jesus om, at vores elskede afdøde må hvile i vores himmelske Faders hænder. Vi beder om, at Gud må genoprejse dem til et nyt og evigt liv, hvor al den kærlighed og alle de mennesker, de har kendt, spejler sig i det lys, der nu er tændt på den anden side af døden. De bærer hele livet med sig. Der er lette minder og tunge byrder. Og hvis vi selv skulle bære det hele, så ville det være ubærligt og vores lys ville snart gå ud. Men det skal vi ikke. I døden

bæres vi af vores himmelske far, på samme måde, som vi har båret hinanden igennem et helt liv. Forskellen er, at vi af og til svigtede. Det gør Gud, vores far, ikke.

Jesus sagde: I er jordens salt. I er verdens lys. Man tænder heller ikke et lys og sætter det under en skæppe, men i en stage, så det lyser for alle i huset.

Saltet og lyset er den kærlighed, der giver livet værdi og mening. Kærlighed er vi aldrig alene om. Hvis vi gemmer kærligheden væk og tror, vi skal skjule den for de andre, så forsvinder den – ligesom lyset går ud, hvis vi sætter det under en skæppe. Det sker, når vi krænger os ind i os selv og bliver mere optaget af vores egne projekter og selvrealisering, end de mennesker, der sidder lige ved siden af os. Livet skal deles. Og kærligheden gror, når vi deler livet med nogen. For vi er sammen om kærligheden. Det er også derfor, der står, *I* er verdens lys. Ikke du, men *I*. At realisere livet vil sige, at være sammen om livet, så kærligheden gror umærkeligt frem af vores fællesskab. Og i dag, på Allehelgen søndag, er det et fællesskab, vi fejrer,

ikke blot med alle de andre levende, men også med de døde, vi savner.

Når vi beder i dag, på Allehelgen søndag, så beder vi om, at det kærlige og lyse fællesskab, som vi oplever sammen, her på jorden, må være et evigt fællesskab, der næres af Guds kærlighed.

Statistikken siger, at der er **syv døde her i Jerlev sogn / sytten døde her i Ødsted sogn** siden sidste Allehelgen søndag. Men tallet er uden betydning. Det, der betyder noget, er, at I ved, hvem de er. Derfor siger vi deres navne højt og tænder et lys; ligesom vi sagde deres navne højt ved dåben, ved konfirmationen, ved vielsen og ved begravelsen. For vi kender dem, og vi bliver glade, når vi hører deres navne. Vi bliver også glade, når nogen, vi elsker, siger vores navn, og vi kan høre på stemmen, at den er fuld af varme og hengivenhed.

Vi kender navnene på de **syv / sytten** der er døde det sidste år. Vores himmelske far, kender også de navne, og vores himmelske far har fulgt dem fra de blev født til de blev lagt i graven.

Det første Jesus sagde på opstandelsens morgen var et navn: Maria. Han talte til Maria Magdalena, der sad uden for Jesu grav og græd. Jeg tror, at det første vores elskede afdøde hører er deres navn. Det er Jesus, der taler, og i hans stemme kan de høre ekkoet af alle de stemmer, der har betydet noget særligt for dem.

Og sådan er det også her. Når vi i dag siger vores elskede afdødes navne, så kan vi mærke, at de har betydet noget helt særligt for os. Og derfor skal deres lys tændes og stå i en stage, så det skinner for alle os, der er her til stede, så vi ser deres kærlighed og priser vores far, som er i himlene. Amen

Kirkebøn

Himmelske far. Du er vores hyrde, der lader os ligge i grønne enge og leder os til det stille vand. Selv om vi går i dødsskyggens dale, frygter vi intet ondt, for din stok og din stav er vores trøst.

Vi beder dig, at du vil give os tillid til, at selv når vi går mod det ukendte land, som vi kalder døden, så er vi altid

omsluttet af dit nærvær, din varme og din kærlighed. Giv os mod til at gå med åbne øjne, og vær du, selv i døden, det holdepunkt, der giver os troen på, at livet før døden er det samme som livet efter døden: Et liv i dine hænder. Amen!